TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI A. B. MÄKELÄ
SULO SYVÄNEN

TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, halutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, aviocro-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$4.00 6 kuukautta..$2.25
3 kuukautta.....$1.35 1 kuukausi... .50
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$6.50 6 kuukautta..$3.50

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year.....$4.00 Six months.....$2.25
Three months..$1.35 One month..... .50
Foreign countries:
One year.....$6.50 Six months.....$3.50

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Telefooni: konttori 365, toimitus 832.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.
AUG. NIKULA, Manager.

Eikö muuta, herra työministeri?

Työministeri Wilsonin selitetään hiljattain lausuneen, että työväestön levottomuus johtuu siitä, että sen keskuudessa vallitsevan käsityksen mukaan ovat liikemiehet saaneet suuria voittoja, joista työväestö ei ole saanut osaansa.

Ja häntäkin sanottiin kerran työväestön edustajaksi, jonka piti tuntea kansantaloutta, vieläpä talousoppiakin!

Herra työministeri on sillä kannalla selityksineen, että työväestö ei välttämättä tarvitsisi korkeampia palkkoja, mutta kun se on kuullut että liikkeet tuottavat hyviä voittoja, niin se vaatii niistä osan itselleen.

Puuttuu vain että olisi selitetty työväestön levottomuuden johtuvan kateudesta, tietäessään että riistäjät saavat suuria rikkauksia!

Työministeri ei huomaa sitä, että työväestö ei ole ainoastaan kuullut rikkauksien kohoamisesta, vaan on myöskin **tuntenut** sen omissa elinehdoissaan. Hänen ei kai sovi huomata sellaista, että voitot ovat suuret juuri siksi, että elintarpeitten hintoja on niin huikeasti kohotettu, enempää kuin sitäkään, että työväestön panee levottomaksi se, kun tulot eivät enää riitä menoille.

Hän ei saa selittää siten, että ahtaammaksi käyneet elinehdot pakottivat työväestön liikkeelle. Sellainen selitys olisi totta, ja siksi sitä ei sieltä tule.

Kun selittää että työväestön keskuudessa vallitsee käsite, että rikkaudet ovat kohonneet, niin voi seuraavassa hengenvedessa selittää, että agitaattorit ovat vastuunalaisia sellaisen käsitteen levittämisestä.

Mutta totuudenmukaisuus ei kuulukaan valtiomiesten menettelytapoihin. Kieryys on valtiomiehen vankin tuki, ja kun se pettää, turvaudutaan väkivaltaan; kun työväestö ei usko levottomuutensa johtuvan huhuista, vaan leivän puutteesta, saa se vastaansa pistimiä ja kehotuksia säästeliäisyyteen. Työministerikin on valmis kehottamaan lakkolaisia palaamaan töihin ennenkuin vaatimuksiin suostutaan, mutta siihen että palkat kohotettaisi elintarpeita vastaaviksi, ei hänellä ole mitään keinoa.

Kysytään siinä valtiotaitoa

Kun tämän maan riistäjäluokka sai maan kiedotuksi sotaan "maailman turvaamiseksi kansanvallalle", näytti ensin olevan kaikki hyvin. Sotatilanne avasi suurriistäjille rajattoman saalistusmahdollisuuden, liike-elämä kävi vakavammaksi, pikku huhut rauhasta eivät sittemmin ole aiheuttaneet paniikkia osakemarkkinoilla. Työväestöä ei joudettu ottamaan huomioon ollenkaan, Sam Gompers teki varmat kaupat, että työväestö kyllä alistuu kaikkeen. Ja kiitettävällä kilpeydellä on se alistunut; siihenkin viattomaan tilaston keräykseen sotakelpoisuus-ikäisistä se alistui, eikä ole muuttanut asiaa, vaikka se tilasto sitte tehtiin asevelvollisuuspakon pohjaksi. Mutta ajan varrella on tapahtunut semmoista, jota alkuperäisissä laskuissa ei otettu lukuun. Venäjän vallankumous ensi alussa kirkasti liittolaisten asiaa, mutta kun Venäjän työväki alkoi epäillä ja kovaäänisesti arvostella, tokko se heidän vallankumouksensa liittoilu tarkottikaan kansanvallan turvaamista, on Venäjästä vähitellen kehittynyt todellinen murheen karitsa liittolaisille.

Nyt pitäisi taas tämän maan hallituksen toimesta lähettää uusi lähetystö Venäjälle, tällä kertaa työväen lähetystö, selvittämään Venäjän työväelle liittolaisten korkeita tarkotuksia. Paasmat ovat vähän sotkeutumaan päin; kotimainen työväki alkaa liikehtimään, tyytymättömyys oloihin levenee nopeasti. Aikojen kuluessa on tapahtunut tekoja, joilla onkin kansainvälistä kantavuutta nyt. Näiden asiain yhteydessä on tärkeä oikeusrötös Mooneyn jutussa tullut kansainvälisesti huomatuksi. Maalle, kapitalisteille, tärkeällä hetkellä käy lakkoliike voimakkaaksi elinkustannusten kohotessa sadalla prosentilla muutamassa vuodessa. Kaikki tämä pitäisi nyt voida johtaa niin, että Venäjän työväestön luottamus säilyisi ja että se taipuisi kapitalistien "demokratiaan", ja samalla on oman maan työväki hillittävä, vahingoittamasta riistäjäin etuja.

Työväestöä kannatuksen tähden kutkutteleva San Francisco Daily News lausui toimituskirjotuksessaan seuraavaa: "Jos Amerika tahtoo valaista mailmaa, on sen pidettävä lamppunsa korkealla.

"Monia vuosia ovat venäläiset siirtolaiset, työskennellessään Pennsylvanian terästehtaissa, Michiganin kupari- ja Coloradon hiilikaivannoissa, saaneet kärsiä kohtaloita mikä niissä on lange-nut ammatittoman ja ammattitaitoisen työväen osaksi. Aivan äskettäin joutuivat he Rockefellerin hiilialueila Coloradossa lakonrikkurien, pyssyhurttjen ja miliisin pyssytulen alaisiksi, samoin on tapahtunut monessa muussa paikassa ennemmin. Aikojen kuluessa ovat monet noista siirtolaisista palanneet takaisin Venäjälle, ennenkuin Yhdysvallat sotkeutui sotaan. Kotimaassaan ovat he kertoneet, mitä oli tapahtunut Ludlowissa, Mesaba-"renssillä" ja muualla.

"Me olemme kuulleet, että Venäjän talonpojat ja työmiehet ovat vallanneet Rockefellerin öljyomistukset uudessa tasavallassa. Ludlowista Venäjälle palanneet työmiehet ovat kertoneet, mitä he ovat nähneet Yhdysvalloissa, ja ne kertomukset eivät anna Amerikaa tällä koettelemuksen hetkellä. Joitakin heistä on bolshevikkien ryhmässä, joka vaatii, että ei yksikään kauppias, tehtailija, loijari tai maanomistaja saa ottaa osaa hallitukseen, sillä työväellä on kokemuksensa heistä.

"Meidän uudella lähetystöllämme Venäjälle tulee olemaan raskas tehtävä."

Se on paikalleen arvattu. Mutta miksi lähettää työväen lähetystöä Venäjälle oppimaan Amerikan kapitalistien konnuuksia? Ei se lähetystö voi saada, enempää kuin Rootinkaan lähetystö sai, Venäjän työväkeä uskomaan, että amerikalaisista kapitalisteista nyt on yht'äkkiä tullut laupiaita samarialaisia, jotka ovat valmiita hoitelemaan räkkäämiensä haavoja, enempää kotimaassa kuin ulkonakaan. Sitäpaitsi ne miehet, jotka ovat menneet Venäjälle Coloradosta, Michiganista ja Pennsylvaniasta, puhuvat joka kylässä niistä tapauksista, jotka Amerikassa sallittiin tapahtua, ja Amerika saa sen maksaa nyt.

Kunhan valtiotaito pelaa osansa ja selvittää kansanvallan kysymyksestä sen puolen, joka koskee työväestön kansallista ja kankansainvälistä sortoa ja siitä heräävää tyytymättömyyttä, niin asema alkaa selviämään työväelle. Työväestöllä on vielä täysi mahdollisuus herätä vaatimaan oikeuksiaan, kun se vaan tulee huomaamaan, että senkin täytyy ottaa laskuissa huomioon.

— A. V.

MAILMANKATSOMUKSIA

ASIANLAITA EI OLE SILLÄ TAVALLA.

Sen jälkeen kuin puolueemme piti ylimääräisen kansalliskonventsioninsa St. Louisissa, viime keväänä, ovat kaikenlaiset ilmiantajakokelaat koettaneet selittää selittämästä päästyäänkin, miten siellä tehtiin saksalaismielisiä päätöksiä, miten asetuttiin hallitusvastaiselle kannalle ja jos mitäkin. Jotkut titulusmaineen tavottelijat selittävät muka kuulleensa, miten edustajat keskustelivat salassa, suunnitellen väkivaltaisia toimenpiteitä, jne.

Sellaisille ei ole kuitenkaan hallitusvirasto antanut tähän saakka mitään huomiota niistä viittailuista huolimatta, joita sille on tehty yllämainittujen ainesten taholta. Ja luonnollistahan onkin, että hallitus ei ole ryhtynyt toimenpiteisiin, sillä siihen ei ole sillä ollut mitään syytä. Hallituksen omat salapoliisit olivat kokouksessa läsnä, ja se oli edustajilla tietona, mutta ne eivät nähneet aihetta toimenpiteisiin. Siinä missä ei ole mitään syyttelymahdollisuutta, ei siis ole syyttelyihin ryhdyttykään, joskin kansallisviraston kotitarkastukset voitanee asettaa näiden titusten toimenpiteiden seurauksiksi.

Hämmästyksemme ei ollut suinkaan vähäinen, nähdessämme Toverittaren viime numerossa selitettävän, että puolueemme hyväksyi sapoteesin ja vieläpä poliittisvastaisen toiminnankin, poistaessaan perustuslaistaan sen kuuluisan sapoteesipykälän! Sellaista selitystä saattaisi odottaa joltakin asiantuntemattomalta, mutta ei sentään meikäläisen puolueltehden toimittajalta, jolta toki saanee vaatia selvyyttä siitä, että **asianlaita on vallan päinvastainen.** Vai aikooko Selma-täti uskoa, että hänellä on haava sormessaan senkin jälkeen kuin hän on poistanut tukon siitä, kun se haavan paranemisen jälkeen on käynyt tarpeettomaksi?

Niille, jotka ovat epäilevällä kannalla tässä kysymyksessä, pyydämme sanoa ainoastaan sen, että **sosialistipuolue ei ole koskaan hyväksynyt sapoteesia, enempää kuin poliittisvastaista toimintaakaan.** Sapoteesipykälän poistaminen johtui vain siitä, että puolueemme keskuudessa ei enää ole vallalla missään huomattavammassa määrässä sellaista käsitettä, että sapoteesi olisi kelvollinen työväenliikkeen taisteluaseeksi. Kukaan **sosialisti** ei sellaista väitä, ja niihin nähden, jotka eivät ole siinä määrässä sosialismin periaatteista selvillä, että sitä käsittäisivät ilman perustuslakimääräystä, eivät sellaiset määräyksetkään ole mistään merkityksestä. Eihän puolueemme sano mitään kveekarismiakaan vastaan, ja kuitenkaan ei se ollenkaan hyväksy sitä opinkappaleeksen; se ei selitä kuhnimista tarpeettomaksi, mutta silti ei kukaan sosialismia käsittävä taida ajatella, että se hyväksyy kuhnimisenkin ohjelmaansa.

Sapoteesia vastaan on riittävänä selityksenä se, että tiedetään sen sopivan vain yksityisten käytettäväksi, ja sosialistipuolue ei hyväksy mitään sellaisia aseita, joita ei joukko voi käyttää. Aikana, jolloin n.s. sapoteesipykälä sisällytettiin puolueemme perustuslakiin, oli puolueessa suuri määrä sellaisia aineksia, jotka eivät ollenkaan osanneet erottaa syndikalismia sosialismista — niitä, joista osa sittemmin antautui militarismin asianajajiksi, ja niiden varalta oli välttämätöntä, että puolueemme selitti ei hyväksyvänsä sapoteesia; se kielto oli ikäänkuin ilmotustaulu leiripaikkaa hakeville, että täällä ei sellaisia suvaita. Seurauksena oli, että ne marssivat syndikalistien leiriin ja tippuilivat sieltä taas varsinaisen porvariston joukkoon. **Nyt ovat syndikalistinen ja sosialistinen liike erillään toisistaan, joten tiedetään jo, mitä kussakin leirissä hyväksytään taistelutavoiksi, eikä mikään sellainen kieltotaulu ole enää tarpeellinen, ja siksi se poistettiin.** Nyt riittää, että puolueemme lehdistö aina toisinaan huomauttaa epätietoisille, miten asianlaita on — ja siksi tämäkin pätkä. Näitä mielipiteitä me haluamme terottaa ja tyrkyttää toisillekin, vieläpä aivan avoimesti, eikä salakuletamalla "yksityisinä" mielipiteinä, koska tiedämme puolueemme valtavan enemmistön, ainakin 99 prosenttia, ajattelevan samalla tavalla.

Nyt ei ole **sellainen** murroskausi täkäläisessä työväenliikkeessä, kuin oli vuonna 1912, jolloin sapoteesipykälä hyväksyttiin; silloin koetettiin päihtyä valekumouksellisuudesta; nyt siitä ovat selviytymässä nekin, joiden päässä "aate" silloin kauheimmin teutaroi.

Typerää on vetää esimerkiksi jotakin kuparinaulaa, jonka joku sanoo jonkun iskeneen omenapuuhun; tai jotakin henkilöä, joka ei muka tyytynyt kuuden dollarin päiväpalkkaan, ja sitte antaa ymmärtää, että sosialistipuolue hyväksyy sellaisetkin toimenpiteet aseina luokkataistelussa. Niitä se ei hyväksy, eikä se hyväksy sellaisten selittäjien "yksityisiä mielipiteitäkään". Ne ovat ja pysyvät vain yksityisinä mielipiteinä, joihin niiden omistajilla on yksityisoikeus ja sangen toivottava olisi, että he pitäisivät tarkassa tallessa sellaisen kallisarvoisen "yksityisomaisuutensa", tukkimatta sitä ollenkaan puolueemme mukaan, varsinkaan nyt kun siitä on taakkaa riittämään saakka muutenkin.

Sallittakoon puolueemme taistella työväestön vihollisia vastaan, tarvitsematta juosta jokaisen syrjäpoluilla hyppelehtivän jäniksen mukana. Sitä vaatii luokkamme ja koko mailman työväestön etu.

LÄÄKÄRI JA PRINSSESSA.

Kuuluisa sveitsiläinen kirurgi Cesar Roux on sangen harvapuheinen mies, joten hän tavallisesti suorittaa asiat vastaanottotunneillaan joutusasti ja vähillä pakinoilla.

Eräänä päivänä astui hänen vastaanottohuoneeseensa eräs venäläinen ruhtinatar, joka on ent. tsaarin perheen lähisukulaisia, juuri kun tuo paljotöinen lääkäri oli kirjottamassa lääkemääräystä eräälle tarkastamalleen potilaalle, joka oli jo lähtövalmiina. — "Istukaa, tehkää hyvin", sanoi professori Roux sisäänastuvalle prinsessalle, vilkasemattakaan tulijaan. Mutta tämäpä kovin loukkaantui sellaisesta vastaanotosta ja sanoi suuttumusta ilmaisevalla äänellä: "Ette näy tietävän, herra professori, ketä te puhuttelette. Minä olen ruhtinatar M.....". — "Niinkö? Siinä tapauksessa tehkää hyvin ja ottakaa kaksi nojatuolia", murahti professori, tyynesti jatkaen kirjottamistaan.

PARTURIT PULASSA.

Berliinin parturit ovat sotaherroille lähettäneet koko ammattikunnan yhteisen anomuksen, että heidän suhteensa hieman lievennettäisiin pakkopalveluksen ankaruutta: annettaisiin yhden miehen jäädä itsekunkin liikkeen hoitajaksi. Heidän anomuksensa perustelut nojautuvat seuraaviin väitteihin: "1. Naiset osaavat ajaa partaa, vaan ei hoitaa liikettä. 2. Naiset aiheuttavat turhaa viivykiä, pakisemalla suosikkiensa kanssa, jonka vuoksi menetämme parhaat liiketuttavamme. 3. Palatessamme sodasta tahtoisimme, että liikkeemme, edes osaksi, olisivat kunnossa, mutta naisten hoidossa ne auttamattomasti menevät vararikkoon."

KYSYMYS.

Mitenkä olisi parhain vastata kysymykseen lapselle, joka Eurooppaan lähteväin sotilasten paraatia katsellessa kysyy, että "menevätkö ne tappamaan ihmisiä?"

— Vastaus. Parasta tietysti on aina pysyä totuudessa mikäli mahdollista, lastenkin kanssa puhellessa. Ja totuuden mukainen vastaus olisi tässä tapauksessa: "eivät ne m e n e, vaan niitä v i e d ä ä n. — ja silloin ei ole heidän syynsä, mitä he joutuvat tekemään". — Kaapro.

TAVALLAAN OIKEASSA.

"Mitä, — asuuko tuolla yläkerrassa torvensoittaja?"

"Asuu, niinkuin kuulet."

"Entäs tässä seinän takana?"

"Ptaanonsoiton opettajatar."

"Ja oma poikasiko kuuluu soittelevan viulua?"

"Ahkera onkin siihen; ei muuta tahtoisi tehdäkään."

"Mutta, mies, tämähän on oikea pelihelvetti!"

SODAN VAIKUTUS TULEVAISUUSSUUNNITELMIIN.

Pikku Elsa: — "Äiti, taas on siellä sodassa kaatunut miehiä niin hirveän paljon. Minä en mene milloinkaan naimisiin — minä rupeankin l e s b e k s i."

Yleisiä uutisia

Vieraskieliset l e h d e t ennakkosensuurin alaisiksi

(Jatkoa ensimäiseltä sivulta)

taikka muun painotuotteen ilmoituksella: 'Oikea käännös annettu postimestarille (nimittäen samalla paikkakunnan postikonttorin, jossa käännös on postimestarille annettu ja päivämäärä milloin se tapahtui) niinkuin säädetyssä järjestyksessä voimaan astunut (päivämäärä lain voimaanastumisesta mainittava myöskin) laki määrää."

"Kaikki vieraskieliset painotuotteet, sanomalehdet ja julkaisut, jotka eivät ole julkaistuja tämän lain mukaan ovat kielletyt postista ja on samalla kiellettyä kenenkään yksilön, yhtiön taikka yhdistyksen kuljettaa, levittää taikka muutoin yleisölle toimittaa niitä "vakoilulain" — astunut voimaan kesäkuun 15 p. 1917—

OLIKO ASIASTA PUHETTA?

Kun luokkasi käy taistelua elinehdoistaan ja vapauksistaan, älä silloin vetäydy syrjään

Ensimäinen kehotuksemme toimenpiteisiin Toverin tilaajamäärän korottamiseksi kuuteen tuhanteen ennen kuin kymmenvuotisjuhlia vietetään, on jo saapunut suurimmalle osalle osastoista, ja epäilemättä otettu käsiteltäväksikin.

Mikä oli tulos keskustelusta?

Millä tavalla aletaan eri osastoissa toimia, että saavutetaan toivotut tulokset?

Tällä viikolla on jo ryhdyttävä toimenpiteisiin, sillä ellei haluta jäädä takapajulle heti alussa, on saatava 130 tilausta — uutta tilausta — viikon ajalla. Ja se saadaan, jos vain kaikkialla toimitaan.

Vanhojen tilausten uudistaminen on tosin aivan yhtä tärkeä kuin uusien saantikin, mutta uusia on saatava välttämättä.

Kirjottakaa suunnitelmistanne, niin julkasemme ne muittenkin nähtäväksi.

Älkää antako ajan kulua hukkaan ensin alussa, sillä se tarvitaan kaikki; se ei ole niin pitkä että sen kuluessa vielä ennättäisi kyllästyä.

Asia esille osaston jokaisessa kokouksessa ja joulukuun alussa saadaan nähdä mitä yhteistoiminnalla voidaan saada aikaan.

OMAISUUDEN MUODOT

[Kirj. Paul Lafargue]

(Jatk.)

Morgan, niitä harvoja antropologeja, jotka eivät tunne poroporvarin väheksymistä alkeellisia kansoja kohtaan, oli ensimäisiä luokittelemassa loogilliseen järjestykseen niitä runsaita ja usein ristiriitaisia tietoaineksia, joita oli koottu raakalaisrotujen elämästä, ja hahmotteli hän niistä johtaen esihistoriallisen ihmisen kehityspiirteet. Teoksessaan "Muinaisajan yhteiskunta" huomauttaa hän, että ihmiskunnan kehityksen metsäläisajalla voi sanoa olleen suuremman kuin raakalaisajan kolmella kehitysasteella, ja raakalaisajalla taas suuremman kuin koko sivistysajalla. — Sivistysyhteiskuntaan siirretty metsäläinen tai raakalainen on kylläkin surullinen ilmiö: hän menettää synnynnäiset hyvät ominaisuutensa, omaksuu valkoisen taudit ja paheet, mutta Kreikan ja Egyptin historia osottaa, kuinka korkean aineellisen ja älyllisen kulttuurin raakalaiskansa voi saavuttaa sopivissa oloissa.

Sivistysyhteiskunnan tuottava työläinen on jäänyt niin vähän henkilökohtaisen omaisuuden ja välttämättömien tarpeittensa tyydyttämisen välineitten varaan, siksi että kapitalistilla on keinot saada mitä mielettömimmät oikkunsa tyydytetyiksi. Kapitalistilla pitäisi olla sata päätä ja sata jalkaa, kuten kreikkalaisen taruston Hekatonkhirilla, jos hän haluaisi käyttää väatesäiliöönsä kasatut varastot. Jos proletaarit kärsivät henkilökohtaisen omaisuuden puutetta, niin tulevat kapitalistit vihdoin sen liiallisuuden marttyreiksi. Niiden kyllästys ja taudit, jotka turmelevat sukua, ovat seurausta liikanaisista hautinnoista.

Tuotannon välineitten yksityisomistus. Ihminen on Franklinin määritelmän mukaan työkaluja tekevä eläin. Se erottaa hänet esi-isistään, eläimistä. Apinat käyttävät kiviä ja keppejä hyväkseen, mutta ihminen on ainoa eläin, joka hioi piikiveä aseekseen, niin että kiviaseen löytö jossakin luolassa tai maakerroksessa todistaa hänestä yhtä varmasti kuin ihmisluurankokin. — Työn väline, metsäläisen piipuikko, puusepän höylä, kirurgin veitsi, fysiologin mikroskooppi, talonpojan aura, on ihmisen elimen lisä helpottaen hänen tarpeittensa tyydytystä.

Niin kauan kuin on vallalla pientuotanto, on vapaa tuottaja työvälineittensä omistaja. Keskiajalla kuljetti sälli mukanaan työkalulaukkunsa sitä milloinkaan jättämättä: kylänmies sai jo ennen yksityisomaisuuden syntyä osalleen maapalan määräajaksi; keskiajan maaorja oli erottamattomasti kytketty maaperään, jota viljeli.

Monia työkalu-omistuksen jätteitä on yhäkin, mutta ne ovat nopeasti häviämässä. Kaikkialla koneteollisuuden aloilla on yksilöllinen työkalu temmattu pois työläisen kädestä ja sijaan pantu konetyökalu — yhteinen työn väline, joka ei enää voi olla tuottajan yksityisomaisuutta. Kapitalismi erottaa ihmisen henkilökohtaisesta omaisuudestaan, työkalusta; ja ensimmäiset täydelliset aseet, jotka ihminen oli itselleen valmistanut, puolustusaseensa, menetti hän ensimmäisenä. Metsäläinen omistaa jousensa ja nuolensa, jotka ovat samalla työ- ja taisteluaseita, sen ajan täydellisimmät. Sotilas oli ensimäinen proletaari, joka menetti aseensa, hallitukselle.

Kapitalistinen yhteiskunta on supistanut mitä vähimpään proletaarin henkilökohtaisen omaisuuden. Ei voitu mennä pitemmälle aiheuttamatta tämän kapitalistille kultamunia luovan tuottajan kuolemaa. Ja työvälineistä on kapitalismi, kuten sanottu, työläisten valtavan enemmistön vapauttanut.

Pääomaomistus on nykyajan yhteiskunnassa omaisuuden tyypillisin muoto. Missään muussa yhteiskunnassa ei sitä ole ilmennyt yleisenä eikä vallitsevana tekijänä. Tämän omaisuuden oleellinen muoto on vapaan tuottajan riistäminen, häneltä kun joka tunti pidätetään hänen luomastaan arvosta osa, kuten Marx kumoamattomasti on osottanut. Kapitaali perustuu tavaratuotantoon, jolloin työläinen ei tuota omaa kulutustaan varten eikä myöskään herransa välittömään käytäntöön, kuten orja tai maaorja, vaan markkinoita varten. Muissakin yhteiskunnissa on ostettu ja myyty, mutta vain liikatuotteita on vaihdettu. Niissäkin yhteiskunnissa riistettiin orjaa tai maaorjaa, mutta omistaja oli toki velvollinen ruokkimaan orjansa, oli tämä sitten työssä tai jouten. Kapitalisti on vapautettu kaikista sellaisista velvollisuuksista vapaaseen työläiseen nähden. Hyväluontoisen Plutarkon sai suuttumaan tieto, että Cato, tuo ankara sivistyssaarnaaja, myi pois vanhat ja palveluksessaan uupuneet orjat. Mitä sanoisi hän kapitalistista, joka antaa hänelle rikkauksia luoneiden työläisten nähdä nälkää tai virua vaivaistalossa? Vapauttaessaan orjan tai maaorjan ei kapitalisti tarkottanut tuottajan vapauttamista, vaan pääoman vapauttamista kaikista velvollisuuksista työläisiä kohtaan. Vain kapitalistisen omistusmuodon aikana voi omistaja kaikessa äärimmäisyydessään toteuttaa oikeuttaan käyttää omaisuuttaan sekä käyttää sitä väärin.

Tällaiset ovat nykyajan yhteiskunnan omistusmuodot. Ylimalkainenkin silmäys niihin osottaa, että niissä tapahtuu muutoksia. Alkuperäinen yhteisomistus on muuttunut yksityisomistukseksi, tämä kapitalistiseksi, jolloin tuottajalta otetaan hänen omistamansa työvälineet ja kehitetään ne yhteisesti käytettäväksi, vaikka kapitalistin omistamiksi; sitten on osa siirtynyt valtion hoitoon. Kun omaisuus näin on muuttanut muotoaan, niin olemme sokeat, jos emme ymmärrä nykyistenkin omaisuusmuotojen tulevan väistymään uusien tieltä.

Hävitettyään ihmissuvun alkuaikain raa'an ja yksinkertaisen kommunismin on "sivistysajaksi" nimitetty kehityskausi alkanut luoda monimutkaisen ja laajan yhteisomistuksen ituja. Kuten noina alkuaikoina niin nykyisinkin tehdään työt yksissä. Tuottaja ei omista työnvälineitään eikä työnsä tuotteita. Eikä työn tuotteita jaeta yhteisesti kuten tapahtui metsäläis- ja raakalaisheimoissa; niiden omistus on nyt joutilaiskapitalistien monopolina. Mutta kapitalistien sivuuttaminen tästä asemasta on enää vain ajan ja tilaisuuden kysymys. Ja kun omaisuuden loisoliot on pyyhkäisty pois, silloin vakiintuu yhteisomistus ja imeytyy yhteiskunnan olemukseksi.

Alkuperäisessä yhteiskunnassa koski omaisuuden yhteys vain suvun jäseniä, joita yhdisti veren siteet. Tuon ahtaan piirin ulkopuolella oleva oli muukalainen, vihamies. Mutta tulevaisuuden yhteiskunnassa on omaisuus oleva ihmiskunnan koko suuren perheen jäsenten yhteisenä kansallisuuteen, rotuun tai väriin katsomatta, sillä kapitalismin ikeen alla ovat työläiset oppineet ymmärtämään, että kuten ovat veljiä kurjuudessa sekä taistelussa sitä vastaan, niin on heidän pysyttävä veljinä voitossakin.

Tämä omaisuuden lopullinen mullistus yhteiseksi on kiertämätön. Johan porvarillisenkin yhteiskunnan keskellä, esiintyy alkuaikain laitoksia ja yhteistapoja. Yleinen äänioikeus, jolla alkuperäisissä yhteiskunnissa valittiin sota- ja heimopäälliköt, on uudistettu oltuaan kauvan syrjäytettynä. Alkuaikoina olivat asunnot, ateriat ja opetus yhteisiä. Meidän kouluissamme saavat oppilaat maksutonta yhteisopetusta, monin paikoin maksuttoman ateriankin. Ravintoloissamme myrkytetään ja kiskotaan ihmisiä yhteisesti, ja vuokrakasarmeissa asuvat köyhät kuin kaniinit kopeissaan.

Mutta vaikka yleistä äänioikeutta pidetäänkin petkutuksen ja pilkan välineenä; vaikka asunnot ovatkin epäterveelliset; vaikka muutkin yhteislaitokset saattavat olla tuhoisia niille, joiden hyväksi ne muka on laitettu, niin johtuu se siitä, että ne porvarillisessa yhteiskunnassa ovat laitetut vain valvomaan kapitalistien etuja. Mutta silti niiden merkitys on suunnaton; ne karsivat pois yksilöllisiä vaistoja ja muokkaavat ihmisiä tulevan yhteiskunnan tapoja varten.

Yhteisomistus on porvarisyhteiskunnassa jo piilevänä; olosuhteet, joita ei voi tarkoin ennustaa, aiheuttavat sen esille purkautumisen ja asettavat sen tulevaisen yhteiskunnan ainoaksi mahdolliseksi muodoksi.